

Sunndal kommune
- kraftsenteret mellom fjord og fjell

Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2019-2030

Datert 27.11.2018

Vedtatt av kommunestyret 21.11.2018, saksnr. 2018/1469-22

INNHold

1. Hva er rullering av kommuneplanens samfunnsdel?	3
Kommuneplanens samfunnsdel	3
Planprogram	3
Planstrategi for Sunndal kommune 2016-2020.....	3
2. Hva må vi ta hensyn til?	4
3. Hva skal planen handle om?	5
Fremtidsbilde av Sunndal 2030	5
Hvilke utfordringer og problemstillinger har vi i Sunndal?	5
Folketall og demografiutvikling.....	5
Region og kommunesamarbeid.	6
Verdiskapning og næringsliv.....	7
Energi.....	8
Samferdsel og infrastruktur.....	9
Natur og verneområder	9
Folkehelse, livskvalitet og oppvekstmiljø	10
Kommunen som organisasjon	11
Samfunnssikkerhet, beredskap og klima	12
4. Hvordan skal planarbeidet gjennomføres?	12
Organisering	12
Medvirkning	14
Framdrift	14
5. Hvordan kan du sende inn innspill?.....	16
Hvordan innspillene blir behandlet.....	16

1. Hva er rullering av kommuneplanens samfunnsdel?

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den beskriver og vurderer alternative strategier for utviklingen i kommunen. Kommuneplanens samfunnsdel er grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen og gir retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Planprogram

For kommuneplaner skal det som ledd i varsel om oppstart utarbeides et planprogram som grunnlag for planarbeidet. Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, hvilke alternativer som blir vurdert og behovet for utredninger. Forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn samtidig med varsling av planoppstart. Planprogrammet fastsettes ordinært av kommunestyret.

Planstrategi for Sunndal kommune 2016-2020

I kommunal planstrategi for Sunndal kommune 2016-2020 er det anbefalt en rullering av kommuneplanens samfunnsdel. Planstrategien legger føringer for områdene som skal utredes i samfunnsdelen.

Nåværende kommuneplan, samfunnsdelen ble vedtatt av kommunestyret 3. september 2014. Denne planen fastsatte følgende visjon og hovedmål: «*Sunndal kommune – kraftsenteret mellom fjord og fjell*».

- En attraktiv og mangfoldig kommune med 7.400 innbyggere innen 2020 (+ 3 %)
- En robust kommune for fremtiden
- Et vekstkraftig og inkluderende næringsliv med 4.000 arbeidsplasser innen 2020 (+5%)
- Effektiv og miljøvennlig energibruk
- God infrastruktur, bedre og tryggere veger
- Bærekraftig forvaltning av natur og verneområder
- God helse og livskvalitet for alle
- Sunn kommuneøkonomi - kompetent og attraktiv arbeidsplass
- En dyktig og effektiv beredskapsorganisasjon

Ved rullering av samfunnsdelen vil visjon, mål, strategier og tiltak vurderes på nytt.

Kommuneplanens samfunnsdel vil danne grunnlag for alle andre langsiktige og kortsiktige planer i kommunen: arealplan, økonomiplan, årsplan, sektorplaner kommunedelplaner, reguleringsplaner etc.

2. Hva må vi ta hensyn til?

Formålet med kommuneplanleggingen og i særlig samfunnsdelen, er:

- Bedre og mer helhetlig planlegging for en bærekraftig samfunnsutvikling
- Verktøy for strategisk styring
- Styrke medvirkning og politisk styring

Lovgrunnlaget finnes i plan- og bygningsloven (pbl) kapittel 11. Av sentrale føringer for kommuneplanens samfunnsdel, gjengis:

- Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen
- Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.
- Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføre si kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private
- Kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for kommunens egen virksomhet og for statens og regionale myndigheters virksomhet i kommunen

Regjeringen har i tillegg gitt statlige planretningslinjer på en rekke områder for å konkretisere de nasjonale forventningene til planleggingen og markere nasjonal politikk på viktige områder i planleggingen, se: [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging](#)

Det vises også til fylkeskommunens planstrategi for 2016-2020 og vedtatt Fylkesplan for Møre og Romsdal 2017-2020 som viktige kunnskapskilder, innspill og premisser for det kommunale planarbeidet, se: [Regional-planstrategi](#) og [Fylkesplan for Møre og Romsdal 2017-2020](#),

3. Hva skal planen handle om?

Fremtidsbilde av Sunndal 2030

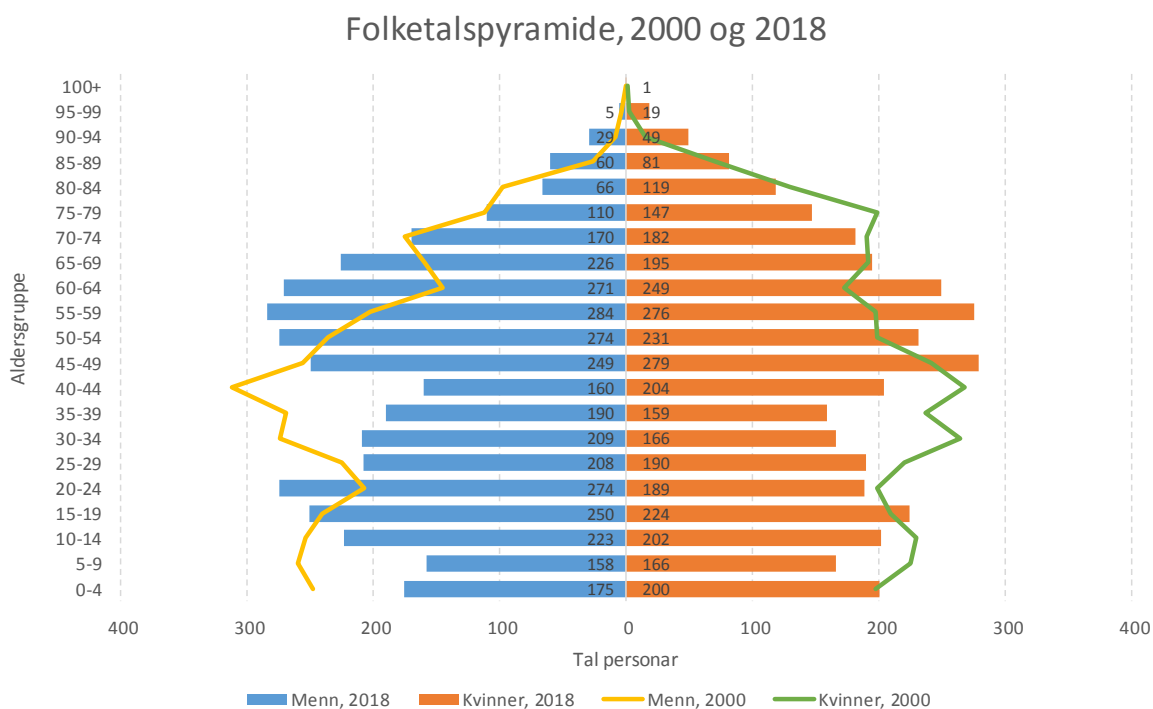
I 2030 er Sunndal et sterkt regionsenter på Nordmøre som stadig går nye veier for å være i front. Vi har god og effektiv kommunikasjon med innbyggerne, og høyt kompetansenivå. Samarbeid gjør at Sunndal har styrket stillinga si innen industri, handel, service, landbruk, reiseliv, kultur og som kunnskapssenter. Vi har et mangfold av offensive bedrifter og miljøvennlige, varierte og spennende arbeidsplasser. I tillegg til å være en stor industrikommune, er Sunndal fortsatt en ledende kulturkommune. En klimasmart landbruksnæring med aktivt drevne gårdsbruk er fremdeles bærebjelken i bygdene i kommunen. Sunndalsøra er et levende sentrum med mange gode møteplasser der folk kan møtes både på dagtid, ettermiddagstid og kveldstid. Sunndal, kraftsenteret mellom fjord og fjell, vill og vakker, fossenes rike, er en turistmagnet. Store og små kommer til Sunndal for å oppleve og lære. Det gode oppvekstmiljøet, den unike naturen og de varierte friluftslivs- og fritidstilbudene våre gjør at innbyggerne trives. Mange småbarnsfamilier bosetter seg i kommunen vår, og befolkningstallene for kommunen er positive og voksende. I 2030 er Sunndal et sted man har hørt om og ser opp til. Næringslivet, innbyggerne og besøkende har det gode liv i Sunndal.

Hvilke utfordringer og problemstillinger har vi i Sunndal?

I det følgende skisseres ulike utfordringer og aktuelle problemstillinger for Sunndal innen 8 ulike områder/tema.

Folketall og demografiutvikling

Sunndal har de siste årene hatt en svak nedgang i befolkningstallet med lave fødselstall. Etter en sterk vekst i innvandringen, har den nå avtatt både nasjonalt og lokalt. De nye forutsetningene knyttet til arbeidsinnvandring og flyktninger vil gjøre det utfordrende å opprettholde folketallet i Sunndal fremover – for ikke å si å få til vekst. Sunndal vil etter hvert få en betraktelig økning av andelen eldre i befolkningen, kombinert med relativt færre i yrkesaktiv alder er noe av det som vil gi kommunen utfordringer frem mot 2030. Færre yrkesaktive vil jobbe og betale skatt. En økende andel eldre vil også gi utfordringer knyttet til eldreomsorgen. Både med tanke på økonomiske ressurser og å rekruttere kompetent arbeidskraft til helse- og omsorgstjenesten. Unge eldre i dag er også spreke, og kan på ulike måter ses på som en ressurs i samfunnet. Hvordan bruke denne ressursen til det beste både for individet og samfunnet?

Kilde: Kommunestatistikk Sunndal kommune 2018, Møre og Romsdal fylkeskommune.

Når det gjelder fødselstall, må det påpekes at andelen par i alderen 20-40 er liten i Sunndal, og med stort mannsoverskudd. Kvinnene i Sunndal tar i større grad høyere utdanning og flytter ut etter videregående skole. Mange kommer ikke tilbake. Hva skal til for at jentene skal velge å bosette seg i Sunndal? Utfordringen for sunndalsamfunnet er at jobbmarkedet er preget av ensidig industri og mangel på kompetansesarbeidsplasser. Strukturen i jobbmarkedet setter kanskje en del premisser for familier som ellers kunne tenke seg å flytte hit. Man er avhengig av to relevante jobber. Det presiseres også i SSB, at folketallsutviklinga både i Møre og Romsdal, og i Sunndal, er sterkt knyttet til utviklinga i arbeidsmarkedet. Å stoppe den svakt negative folketallsutviklingen blir en utfordring for Sunndal kommune. Viktige strategier blir da å skape en attraktiv kommune med flere, varierte, og attraktive arbeidsplasser, et positivt omdømme, trivsel og bolyst.

Region og kommunesamarbeid

Vi er et senter for regionen når det gjelder arbeidsplasser med netto innpendling. Sunndal er et handelssentrum med høy omsetning i detaljvarehandelen, og Sunndal videregående skole er en viktig regionsenter-funksjon i kommunen. Å styrke og skape flere regionsenterfunksjoner blir sentrale utfordringer i planperioden. Det bor betydelig flere på Sunndalsøra enn i kommunesentrene blant våre naboer, men spørsmålet er om kommunen og Sunndalsøra er stort nok til å kunne tiltrekke seg næringsliv og yngre, velutdanna personer? Disse orienterer seg i stadig større grad mot byene.

Før kommunereformen var Sunndal den største kommunen (i utstrekning) i Møre og Romsdal, og en middels stor kommune i Norge med tanke på folketall. Etter kommunereformen er situasjonen annerledes. Sunndal valgte å stå alene, og må nå i større grad enn tidligere heve blikket, tenke mer regionalt og søke økt og bedre samarbeid med regionen og andre kommuner. Dette både for å løse de oppgavene som kreves i Sunndal kommune, men også for å styrke Nordmøre som region. Interkommunalt samarbeid blir viktig i dette arbeidet, og kommunestyret utpekte i mai 2018, både Surnadal og Tingvoll som ønska samarbeidspartnere i framtidige interkommunale samarbeid. Sunndal ønsker å være en åpen og aktiv pådriver i dette arbeidet. I samarbeid har en ofte sett mot andre kommuner i Møre og Romsdal, men kanskje kan man i større grad enn tidligere, også se til nabokommunen Oppdal for samarbeid, selv om Oppdal ligger i et annet fylke.

Sentrumsutvikling av Sunndalsøra er viktig, både med tanke på tilflytting, for utvikling av næringslivet, trivsel og folkehelse. Å skape et levende sentrum, med gode møteplasser både på dagtid, ettermiddagstid og kveldstid er også en utfordring i Sunndal. Kommunen ønsker også levende bygder. Ved sentrum- og tettstedsutvikling er det viktig at prinsippet om universell utforming og statlige planretningslinjer for samordnet bosted-, areal- og transportplanlegging legges til grunn i planlegginga. Det handler om effektiv arealutnyttelse med konsentrert utbygging og korte transportavstander, som igjen vil være positivt med hensyn til klima og miljøvern, landbruk, folkehelse, tjenesteyting og tettstedsutvikling.

Verdiskapning og næringsliv

Antall sysselsatte i Sunndal har vært stabilt på ca. 3800 i årene 2016-2017, og Sunndal er av de kommunene med størst vekst i sysselsettingen på Nordmøre. Arbeidsplassdekning sier noe om forholdet mellom antall arbeidsplasser og antall arbeidstakere (100= balanse). Arbeidsplassdekningen i 2017 var i Sunndal på 110,8. Sunndal er en av få kommuner i Møre og Romsdal med over 100 % arbeidsplassdekning. Sunndal hadde altså flere arbeidsplasser enn arbeidstakere. Dette forklarer den høye innpendlingen til kommunen fra andre kommuner, men vi ser ingen økning i tilflyttingen til kommunen. Hvorfor er det slik? Hvordan kan vi legge til rette for at det skapes enda flere, og mer varierte og attraktive arbeidsplasser? Hydro Aluminium er hjørnesteinsbedriften i Sunndal, og verdiskapningen fra prosessindustrien med tilhørende leverandørnettverk er av stor betydning både lokalt og regionalt. Svært mange arbeidsplasser er knyttet opp mot Hydro og leverandørnettverket.

Sunndal har hatt et godt handelstilbud, men vi vet at butikkene får økt konkurranse fra eksempelvis netthandel. Flere butikker har det siste året blitt nedlagt. Når butikker blir lagt ned, og utvalget blir dårligere får man også i større grad handelslekkasjer til byene.

Sunndal Næringselskap AS (SUNS) er kommunens virkemiddelapparat for næringsutvikling og er en viktig samarbeidsarena mellom kommunen og lokalt næringsliv. Su-Su-samarbeidet

har vært et sentralt samarbeid de siste årene med tanke på økt verdiskapning gjennom gode strukturer og samarbeid i næringslivet i Sunndal og Surnadal. Utfordringen er å videreutvikle dette samarbeidet på ulike områder og i tillegg utvikle flere gode samarbeid både med andre kommuner og annet næringsliv for stimulering av nye arbeidsplasser.

Sunndal kommune har inngått en avtale med fylket, om finansiering av ekstra skoleplasser ved Sunndal videregående skole, slik at voksne innvandrere med voksenrett kan få tilbud om skoleplass her. Dette gjør at de kommer seg videre i utdanningssystemet uten å måtte flytte. Denne ordningen er viktig både for å beholde bosatte flyktninger i kommunen, i et integreringsperspektiv, og for å beholde og utvikle den videregående skolen på Sunndalsøra. Nedgang i elevtallet gjør Sunndal videregående skole sårbar for nedlegging av linjer, og igjen tap av arbeidsplasser. Sunndal kommune ønsker å arbeide for et samarbeid mellom Sunndal videregående skole og de nærliggende videregående skolene i regionen, med mål om å styrke hele regionen. Med nye kommuner og fylker rundt oss, må vi tenke nytt.

Sunndal har et stort potensiale for vekst knyttet til turisme, reiseliv og opplevelser, og bør i større grad markedsføre dette. Tre viktige områder innen turisme og reiseliv er attraksjonsutvikling, markedsføring og tilgjengelighet, dette er områder med forbedringspotensial i Sunndal. I samarbeid mellom handel, reiseliv og kultur har det i to somre blitt utgitt et informasjonsblad/turistbrosjyre, «Fossenes rike», om hva Sunndal har å by på.

Landbruksnæringen er forholdsvis stor i Sunndal, og landbruksnæringen som har som hovedoppgave å produsere mat og trevirke har også flere andre viktige samfunnsoppgaver. Den er viktig for å opprettholde bosettingen, men ikke minst er den viktig for sysselsetting og næringsutvikling i kommunens bygder. Landbruket har viktige ringvirkninger for det øvrige næringslivet. Hvilken tilrettelegging må Sunndal kommune bidra med for å beholde en aktiv landbruksnæring?

Det er ellers viktig å sikre trygg og god vannforsyning til alle.

Energi

Sunndal er en av de store kraftkommunene i landet, og produserer i overkant av 2 % av landets vannkraftproduksjon. Det er de siste 10-15 årene bygd ut en del mini- og småkraftverk, men det er kapasitet til å bygge ut mer. Kommunestyret er klart positiv til vannkraft-utbygging og vedtok i 2013 at det skal legges til rette for en videre utbygging.

I tillegg til at det produseres mye strøm i Sunndal, er vi også en kommune som forbruker mye energi. Vi har mye industri i kommunen, og Hydro er den største aktøren. Hydro Aluminium Sunndal har verdens mest moderne, energieffektive og miljøvennlige aluminiumsproduksjon, men er kraftkrevende, og en stor forbruker av strøm. NVE påpeker at strømforbruket nok vil øke fram mot 2020. En grunn til dette er at det i mange år var nedgang i kraftintensiv industri, men dette har snudd til oppgang, også ved Hydro Sunndal. Ellers forbrukes det en stor andel energi gjennom ulike kjøretøy og personbiler.

Kollektivtrafikk utenom skoleskyss har begrenset omfang. Kan det legges til rette for å velge mer bærekraftige og miljøvennlige alternativ?

Sunndal Energi KF sitt fjernvarmeanlegg, som er basert på overskuddsvarme fra Hydro, gir energi til oppvarming. Store deler av Sunndalsøra er nå utbygd med fjernvarmeledninger og det er en tilknytningsplikt for nye bygninger. Sunndal kommune er i front når det gjelder enøk-tiltak og har blant annet SD-anlegg (sentralt driftsstyringsanlegg) i nesten alle kommunale bygg. SD-anlegget styrer energiforbruket og reduserer forbruket vesentlig. Hvordan kan Sunndal kommune legge til rette for videre energisparing både på individnivå, og i samfunnet generelt?

Samferdsel og infrastruktur

Det er viktig med god standard på veier. På Rv 70 arbeides det nå med flere forbedringer. Det blir ny vei mellom Meisingset og Tingvoll, og det er lagt planer om ny bru på Elverhøy med omlegging av kryss og andre tilhørende tiltak. Dette er viktige tiltak for bedre og tryggere veier i området. Det har vært flere steinras i Gråura de siste årene.

Sunndal har et godt utbygget gang- og sykkelvegnett, og det oppfordres til økt bruk av sykkel. Bruk av sykkel er bra både for folkehelsen og for klimaet. Sunndal kommune ønsker å videreutvikle et helhetlig og universelt utformet sykkel- og gangvegnett. Hva er det som gjør at vi ikke sykler? Og hva skal til for at vi skal sykle mer?

Todalsfjordprosjektet med fergefri veg vil være viktig både for lettere pendlervei, og for tettere samarbeid med Surnadal kommune. Den nye fergefrie strekningen vil gi en ny dynamikk i regionen, og vil gagne næringsliv, kulturliv, pendlere og folk flest. Målet for Todalsfjordprosjektet AS er byggestart i 2024.

Det er et overordnet mål at flere skal reise kollektivt. Det er både ressurs- og energisparende. Sunndal kommune er en stor kommune i utstrekning med spredt bebyggelse og få bussavganger å velge mellom utenom skoleskyss. De fleste personreiser skjer derfor med privatbil. Det er også slik at de få avgangene som er, ofte ikke korresponderer med fly- og tog. Hva skal til for at flere skal velge å reise kollektivt?

Natur og verneområder

Hele 67 % av kommunen er vernet etter naturvernloven og 1/3 av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark ligger i Sunndal. Villrein er hovedverneformålet for verneområdene på Dovrefjell, og Sunndal er en av de viktigste villreinkommunene i Norge. Bevaring av villreinstammene er både et lokalt og et nasjonalt ansvar. Gjennom representasjon i Dovrefjell nasjonalparkstyre og verneområdestyret for Trollheimen, er kommunen indirekte representert i forvaltningen av områdene. Kommunens strategi er å ha en aktiv rolle i forvaltningen av verneområdene. En utfordring vi har er å aktivt markedsføre og bruke verneområdene som den attraksjonen de er, og legge til rette for næringsutvikling i

randsonene rundt verneområdene. Hvis flere velger en miljøvennlig, bærekraftig og aktiv naturferie er det positivt også for folkehelsa. Sunndal kommune har vært nasjonalparkkommune siden 2008, og har et mål om å beholde sin status som nasjonalparkkommune. Sunndal kommune har vært nasjonalparkkommune siden 2008, og statusen er forlenget ut 2021. Dersom kommunen ønsker fortsatt status som nasjonalparkkommune og eventuelt søker om å få godkjent Gjøra som nasjonalparklandsby, må visse kriterier oppfylles. En viktig forutsetning for fortsatt status som nasjonalparkkommune er å implementere kriteriene for fortsatt medlemskap og tidfeste når implementeringen av disse skal være gjennomført i vedtatt kommuneplanverk, legge til rette for nasjonalparkstatusens forutsetninger om mer besøk, økt verdiskapning og bedre vern er oppfylt, samt bidra til økt kompetanse innen verdiskapning, besøksforvaltning, vern og vertskapsfunksjoner i egen kommune.

Mye av naturen og landskapet i Sunndal har lang historie og gamle tradisjoner. Fjellgårdene og seterdalene i Øvre Sunndal er utpekt som et av 45 utvalgte kulturlandskap i Norge som skal gis særskilt skjøtsel og forvaltning. En aktiv landbruksnæring som forvalter arealer som legges til rette for allmenheten i form av velstelt kulturlandskap er nødvendig for å skape trivsel for kommunes innbyggere og tilreisende. At det stadig blir færre gårdsbruk i aktiv drift og nedgang i dyreholdet er en utfordring for skjøtsel av kulturlandskapet. Hvordan kan Sunndal kommune bidra for å opprettholde kulturlandskapet?

Elvene i Driva-regionen (Driva, Litledalselva, Usma og Batnfjordselva) skal behandles på grunn av lakseparasitten Gyrodactylus salaris. Dette er et krevende prosjekt for elveeiere, reiselivsbedrifter og hele lokalsamfunnet. Fiskesperren ble ferdigstilt våren 2017, og bevaringsarbeidet i elvene er nå i gang, før den blir behandlet og deretter reetablert og antatt friskmeldt i 2030.

Naturmangfoldet i kommunen kan sikres gjennom arealdelen med for eksempel hensynssoner med egne bestemmelser og retningslinjer.

Folkehelse, livskvalitet og oppvekstmiljø

Folkehelse angår oss alle, og handler først om å legge til rette for en samfunnsutvikling som fremmer folkehelsa. Selv om folkehelsa i Sunndal generelt sett er som på landsbasis, er det ulike utfordringer knyttet til folkehelsa. Det er livsstilssykdommer, overvekt blant barn og unge, et økende antall eldre i befolkningen, et forholdsvis stort alkoholforbruk blant unge og ensomhet (nesten 50% av innbyggerne i Sunndal bor alene). I tillegg peker kommunelegen på særtrekk som at en stor del av innbyggerne i Sunndal går i skift- og turnusarbeid. Slike arbeidstidsordninger kan være en utfordring for folk sine fysiske, psykiske og sosiale liv. Alle prinsipper tilsier at det er bedre å forebygge enn å reparere. Tidlig innsats gjør sannsynligheten for positiv utvikling større. Hva kan gjøres for å forebygge fremtidige helseutfordringer? Hvordan kan vi i større grad legge til rette for personer med helseutfordringer i lokalsamfunnet? Viser til Statusrapport folkehelse Sunndal kommune

2015, ny statusrapport for folkehelse er i oppstartsfasen. Sunndal har en voksende andel eldre i befolkningen og det er viktig at alle sektorer medvirker til et mer aldersvennlig samfunn.

I Sunndal kommune er det i dag 5 barneskoler, en ungdomsskole med per i dag fire parallelle klasser og 7 barnehager (hvor av en er del av oppvekstsenter, og to er underavdelinger av barnehager). Barnehagedekninga og tilbud om SFO er god, alle med lovfesta rett til barnehageplass har fått tilbud om dette, det står likevel noen barn på venteliste for å få barnehageplass. Kommunen har på grunn av økonomiske innsparinger gått fra to til ett barnehageopptak. God tilgang på barnehageplass og SFO kan også ses som et gode og en positiv drafaktor for eventuell tilbakeflytting av barnefamilier. Lave fødselstall de siste årene kan gi konsekvenser for framtidige barnehage- og skoletjenester. Færre barn, og lavere innbyggertall, gir reduserte inntekter til kommunen. Man ser allerede at dette er et tema når det nå snakkes om å redusere antall parallelle klasser på ungdomsskolen fra 4 til 3. Kulturlivet og idretten står sterkt i kommunen og de frivillige organisasjonene er viktige i dette arbeidet. Å legge til rette for barn og unge sine behov og oppvekstsvilkår er viktig for muligheter til en trygg oppvekst, motorisk utvikling og god helse. Oppvekstmiljøet kan også være avgjørende for om man ønsker å bosette seg i Sunndal som voksen. Er oppvekstsvilkårene til barn og unge gode nok?

Kommunen som organisasjon

Kommunesektoren i dag er dynamiske, komplekse organisasjoner med høye krav til effektivitet og kvalitet i tjenestetilbudet.

Kommunebarometeret er en årlig rangering av alle kommuner. Sunndal har som mål å være blant de 25 % beste, det vil si en plassering blant de 107 beste kommunene. Sunndal kommune har sine beste resultat innen saksbehandling, kultur, barnehage og grunnskole. Kommunen har størst utfordringer innen pleie og omsorg, vann, avløp og renovasjon, og kostnadsnivå. Det må hele tiden arbeides for å forbedre det som ikke er godt nok med en målsetting om å bli best mulig.

Kommunen som organisasjon er svært personsensitiv. Sunndal kommune har om lag 800 ansatte fordelt på om lag 720 årsverk, og det er åpenbart at de ansatte er vår viktigste ressurs. Arbeidsgiverpolitikken må blant annet aktivt rettes inn mot å legge forholdene til rette for fremtidig rekruttering. For å holde på arbeidskraften må Sunndal kommune være en attraktiv arbeidsgiver. For å oppnå det må vi lykkes på flere områder. Medarbeidere må oppleve at de har en tydelig ledelse som skårer høyt når de blir målt på så vel faglig ledelse som mellommenneskelig ledelse. God ledelse er også en forutsetning for et godt arbeidsmiljø. Har vi et godt arbeidsmiljø vil medarbeiderne trives, noe som i stor grad virker inn på oppgaveutførelsen. Sunndal kommune er en IA bedrift og jobber aktivt og målrettet for å redusere sykefraværet. Utviklingen av sykefraværet følges nøye og vår ambisjon er et sykefravær på maksimalt 5,5% innen utgangen av perioden.

Samfunnssikkerhet, beredskap og klima

Sunndal kommune er ansvarlig for samfunnssikkerhet og beredskap, og kommunen skal iverksette tiltak når hendelser og situasjoner som katastrofer, alvorlige ulykker, ekstremvær, strømbrudd, terror, alvorlig bilulykker, brann og svikt i samfunnsviktige funksjoner. Klimaet er i endring, og det spås hyppigere tilfeller av kraftig nedbør og store flommer. Flom og skred kan opptre hyppigere og på steder som ikke tidligere har vært utsatt. Alle disse forholdene må tas hensyn til når det bygges nytt. I det daglige handler samfunnssikkerhet om god tilrettelegging for å redusere risikoen. Dette kan eksempelvis være trygge skoleveier, tilrettelegging for funksjonshemmede, god lokal brannberedskap og å ta hensyn til rasutsatte områder.

Med sin ville og vakre natur med fjell, fjord og elver er Sunndal særlig eksponert for flom, stein- og snøras og kraftig vind. I tillegg til ras og flom er stengte veier, bortfall av strøm og telefonnett mulige konsekvenser av ekstremvær. Kommunesenteret Sunndalsøra ligger innerst i en fjord med tre innfartsårer fra henholdsvis Oppdal, Kristiansund og Molde. Alle disse innfartsårene er rasutsatte. Erfaringer viser at det kan oppstå situasjoner der deler av kommunen er isolert fra resten. Hvordan ivaretar Sunndal kommune sikkerhet og beredskap? Hvordan forebygger risiko for innbyggernes helse og materielle verdier, både i forhold til større hendelser, ulykker og konsekvensene av de klimaendringene vi står ovenfor.

4. Hvordan skal planarbeidet gjennomføres?

Med bakgrunn i utredninger av nåsituasjonen og framtidsutfordringer innenfor de aktuelle temaene nevnt foran skal samfunnsdelen trekke opp utfordringer, satsingsområder og målsettinger for perioden 2019-2030. Planarbeidet med kommuneplanens samfunnsdel foreslås gjennomført på følgende måte:

Organisering

Kommuneplanens samfunnsdel utarbeides med hjemmel i plan- og bygningsloven, og planprosessen må organiseres i tråd med lovens krav til organisering og prosess.

Politisk organisering

Kommunestyret er planmyndighet og skal gjøre endelig vedtak av planen i medhold av plan- og bygningslovens § 11-15. Ifølge kommunens delegeringsreglement skal økonomi- og planutvalget behandle forslag til kommuneplan og komme med innspill til kommunestyret. Vedtak om høring og offentlig ettersyn av planprogram og planforslag skal dermed fattes økonomi- og planutvalget.

Administrativ organisering

Arbeidet med rullering av kommuneplanens samfunnsdel organiseres som et prosjekt, der prosjektledelsen er lagt til plan-, miljø og næringstjenesten. De ulike temaene i samfunnsdelen utredes og utarbeides av prosjektgruppe i dialog med berørte fagområder og brukergrupper. Dette innebærer at prosjektgruppa/temagruppene kan hente inn ny kunnskap og informasjon om et emne ved behov. Prosjektgruppa får fullmakt til å invitere aktuelle personer og foreninger til temagrupper, og til å utrede nye tema hvis det blir aktuelt. Forslag til satsingsområder og målsettinger legges fram til politisk behandling. Økonomi- og planutvalget er styringsgruppe for arbeidet og ansvarlig for den ferdige planen. Kommunestyret er vedtaksmyndighet.

Rullering av kommuneplanens samfunnsdel 2019 – 2030	
Oppdragsgiver: Kommunestyret Styringsgruppe: Prosjektgruppa	
Prosjektgruppe: Ordfører Ståle Refstie (møteleder), rådmann Randi Dyrnes, plansjef Anne Guri Aase, barnerepresentant og helsesjef Britt Iren Bæverfjord, folkehelsekoordinator Peggy Ranheim, konsulent Anja Kvarsvik Aasbakk, 1 representant fra Næringsforeningen: Torstein Ottem, 1 ansattrepresentant (utpekt av Fagforeningene) Gerda Sporsem Lervik, 1 representant fra lag-/organisasjoner (utpekt av lokalt frivillighetsforum): Astrid Uv Gravem, 1 representant fra SUNS: Per Helge Malvik, 1 representant fra Sunndal ungdomsråd (SUR): Kjersti Ramsøy-Halle	
Aktuelle tema	
Befolkningsutvikling	
Region- og kommunesamarbeid	
Verdiskapning og næringsliv	
Energi	
Samferdsel og infrastruktur	
Natur og verneområder	
Folkehelse, livskvalitet og oppvekstmiljø	
Kommunen som organisasjon	
Samfunnssikkerhet, beredskap og klima	

Medvirkning

Medvirkning i planprosesser har flere hensikter. Fra et demokratiperspektiv er det viktig at alle interesser høres og at det gis mulighet for innspill. Medvirkning bidrar med viktig kunnskap og fremmer kreativitet i planleggingen, og gjør dermed planene bedre.

Planarbeidet skal organiseres slik at alle interesserte og berørte har anledning til å gjøre seg kjent med innholdet i planen og komme med innspill. I tillegg til fastsatte høringsperioder etter loven legges det opp til deltakende prosesser i planarbeidet.

Forslag til medvirkning ut over høring og offentlig ettersyn:

- Vi oppfordrer til medvirkning og innspill gjennom å stille spørsmål om viktige tema.
- Bruke internett aktivt i informasjon gjennom hele planprosessen fra utarbeidelse av planprogram til endelig planvedtak.
- Bruke facebook-siden til kommunen til å legge ut tema/spørsmål som innbyggerne kan gi innspill på gjennom prosessen.
- Samarbeid med lokalpressen om å få debatt om aktuelle saker.
- Invitere aktuelle grupper til diskusjons- og samarbeidsmøter rundt bestemte fokusområder/tema i planprogrammet (for eksempel ungdomsrådet, eldrerådet, råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne).
- For å få med barn og unges egne interesser kan det gjennomføres workshop/stands i skolene
- Faste møter med SUR (Sunndal ungdomsråd)
- Stands ulike steder i Sunndal (butikkcenteret, ved svømmehall/kulturskolen, Hydro, ved nærbutikkene på Gjøra, Ålvundeid og Ålvundfjord, ved ungdomsskolen og på videregående skole), for å snakke med og få innspill fra innbyggerne.
- Gjestebud

Framdrift

Det tas sikte på sluttbehandling av samfunnsdelen desember 2019. Fremdriftsplanen som er vist her, forutsetter at planprosessen går som skissert.

MILEPÆL	TIDSROM
Planprogram	
Oppstart og forslag til planprogram. Økonomi- og planutvalget	August 2018
Høring og offentlig ettersyn av forslag til planprogram	September-oktober 2018
Vurdere merknader til planprogrammet Økonomi- og planutvalget	Oktober 2018
Fastsetting av planprogrammet Kommunestyret	November 2018

Medvirkning	
Planprogrammet sendes på høring og offentlig ettersyn. Høringsfrist 8. oktober. Annonser i avisene, info på kommunens hjemmeside og facebookside.	21.08.18 Oktober 2018
Alle stands og aktivitet i planprosjektet annonseres fortløpende på kommunens hjemmeside/ facebookside	
Annonser i lokalavisa angående høringer, om stands, avisartikkel om stand i butikkssenteret og info om kommuneplanens samfunnsdel	
Planprogrammet legges fram for Eldrerådet og Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne. - Eldrerådet hadde eget møte og ga innspill til plana - Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne ønsket ikke å gi videre innspill til plana	31.08.18
Spørreskjema. Deltakere på seniorkonferansen ga tilbakemelding på ulike spørsmål utarbeidet med tanke på relevans for kommuneplanens samfunnsdel. Svarene er oppsummert og tas med videre i arbeidet.	05.09.18
Stand på seniorkonferansen. Samtaler med de eldre om kommunens framtid, og hva de er opptatt av. Oppsummerer innspillene.	05.09.18
Stand i butikkssenteret. Snakke med innbyggerne om hvilke muligheter og utfordringer de synes er viktige for Sunndal i årene som kommer. Oppsummerer innspillene. Aura Avis lager en artikkel (har sendt info til avisa om kommuneplan og planprogrammet som er ute på høring).	20.09.18
Stand i foajeen ved svømmehall/kulturskolen. Snakke med innbyggerne om hvilke muligheter og utfordringer synes er viktige for Sunndal i årene som kommer. Vi møtte mange barn og unge voksne. Oppsummerer innspillene	25.09.18.
Innledende møte i prosjektgruppa (som er bredt sammensatt) for kommuneplanens samfunnsdel. Det vil bli flere møter utover vinteren/våren. Det skrives referat fra møtene som blir lagret på kommunenes saksbehandlingssystem.	15.10.2018
Stand ved porten ved Hydro Aluminium, Snakker med industriarbeiderne i vaktskiftet mellom formiddagsskiftet og ettermiddagsskiftet.	16.10.18
Bruke Sunndal kommune sin facebook-side til å legge ut spørreundersøkelser, og gi innbyggerne mulighet til å komme med innspill.	
Stand ved ungdomsskolen	Høsten 2018
Stand ved videregående skole	Høsten 2018
Stand ved nærbutikkene på Gjøra, Ålvundeid og i Ålvundfjord	November 2018

Sunndal ungdomsråd (SUR) har en representant inn i prosjektgruppa, og det vil bli gjennomført en workshop – innspill på utvalgte områder i plana	06.12.18
Næringslivet vil bli tatt med i prosessen gjennom arbeidet med planen. SUNS og Næringsforeningen er naturlige samarbeidsparter i medvirkningsarbeidet for næringslivet.	
Gjennom utredningsarbeidet kan det komme opp behov for å innhente videre innspill og informasjon. Aktuelle fagmiljø/personer/organisasjoner/ vil da bli kontaktet	
Gjestebud. Her har privatpersoner, organisasjoner, lag og foreninger mulighet til å gi innspill.	November 2018-januar 2019
Kommuneplan samfunnsdel Utredningsarbeid	
Temaene i samfunnsdelen ajourføres/utarbeides av administrasjonen i dialog med berørte fagområder og brukergrupper.	Januar- april 2019
Utarbeide planforslag	April- august 2019
Forslag til kommuneplan, samfunnsdel legges ut på høring og offentlig ettersyn. Økonomi- og planutvalget	August 2019
Høring og offentlig ettersyn av forslag til kommuneplan; samfunnsdel	September-oktober 2019
Merknadsbehandling av kommuneplanens samfunnsdel Økonomi- og planutvalget	November 2019
Kommuneplan; samfunnsdel vedtas. Kommunestyret	Desember 2019

5. Hvordan kan du sende inn innspill?

Når planprogrammet sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn kan alle sende inn merknader og innspill. Dette kan være merknad til innholdet i planprogrammet eller innspill til planen.

Merknader og innspill må sendes til Sunndal kommune per post eller e-post:

Postadresse: Sunndal kommune, Romsdalsvegen 2, postboks 94, 6601 Sunndalsøra

E-post: post@sunndal.kommune.no

Hvordan innspillene blir behandlet

Innspill som kommunen mottar blir lagret på kommunenes saksbehandlingssystem.

Innspillene vil dermed følge saken og bli offentlig tilgjengelig. Innspill som gjelder innholdet i

planprogrammet vil bli oppsummert og vurdert før planprogrammet legges fram for økonomi og planprogrammet og fastsettelse.

Andre innspill til planen vil bli oppsummert og vurdert videre i planarbeidet. De endelige vurderingene vil ikke framkomme før planforslaget blir lagt fram for politisk 1. gangs behandling i desember. Det sendes ikke ut svar til den enkelte, men resultatet vil framkomme av planforslaget og den politiske behandlingen.